

БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Вейховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 126 (4762)

ПЯТНИЦА

ИЮНИН

29

1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Арадуудай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинда Советскэ Союзай Геройн нэрээргэ олгоһон, „Илалта“ гэжэ орденээр хоёрдохёо шагнаһан ба Советскэ Союзай Генералиссимус гэжэ сэрэгэй дээдэ шэнэ нэрээргэ олгоһон ябадалы манай республикын ажалшад сээжэ зүрхэнэй омог баяртайгаар угтаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ Советскэ Союзай Маршал Сталин Иосиф Виссарионовиче „Илалта“ гэжэ орденээр шагнаха тухай

Советскэ Союзай бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэхэ талаар айхабтар ехэ габьяа гаргаһанайнь ба гитлеровскэ Германида эсэргүү хүсэд илалтаар дүүрэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда тэднэрые шадмар хүтэлбэрлэнэйннь түлөө „Илалта“ орденээр Советскэ Союзай Маршал Сталин Иосиф Виссарионовиче шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной июнин 26.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ Советскэ Союзай Маршал Сталин Иосиф Виссарионовичто Советскэ Союзай Геройн нэрээргэ олгохо тухай

Манай Эхэ ороние ба тэрэнэй, столица Москвае хамгаалха хүндэ хүшэр үдэр-нүүдтэ Улаан Армиие толгойһон, гитлеровскэ Германида эсэргүү тэмсэлые эрэлхэг зоригтойгоор ба эрид шийдэн-гээр хүтэлбэрлэн Советскэ Союзай Маршал Сталин Иосиф Виссарионович-то Ленинэй орден ба „Алтан Одон“ медаль бэрюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной июнин 26.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ Советскэ Союзай Генералиссимус гэжэ сэрэгэй дээдэ нэрээргэ бин болгохо тухай

Дайн сэрэгэй үедэ гүрэнэй бүхы зэбсэгтэ хүснүүдые хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэ Эхэ оройнгоо үмэнэ гайхамшагта ехэ габьяа гаргаһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр тус бүридөнб олгогдожо байха Советскэ Союзай Генералиссимус гэжэ сэрэгэй дээдэ нэрээргэ бин болгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной июнин 26.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ СССР-эй бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Верховно Главкомандалагша Сталин Иосиф Виссарионовичто Советскэ Союзай Генералиссимус гэжэ сэрэгэй дээдэ нэрээргэ олгохо тухай

СССР-эй бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Верховно Главкомандалагша Сталин Иосиф Виссарионовичто Советскэ Союзай Генералиссимус гэжэ сэрэгэй дээдэ нэрээргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной июнин 27.

Комбайнын занабарие хурданаар хэхэ!

Мүнөө жэлэй, плаатын жэлэй хабарай тариалгын түсэбье дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн болхос, совхоз болон МТС-үүдэй тоо үдэр бүри олошоржо, тариалгын хүтэлбэри дүүрэхэ ойртожо байна. Пар хахалага, тариалгын талмай дээрэхи буртаг үбнэ түүлэ, үбнэхуряалгада бэлдэхэ хүдэлмэри түрүү кодхозуудаар хэжэжэ, үндэр урагсын түлөө бүхэсыюна социалистическэ мүрысөөн үргэлжэлээр.

Габшые, ажахын жэлэй эгээл харюусалгатай хүдэлмэри болохо-таряхуриалгада бэлдэхэ хэрэг республикын - колхозуудаар тон хангалтаггүй ябуулагдажа байха юм. Мүнөө үбнэ болон тарья хуряалгада хэрэгсэлдэхэ машинануудыс графигай ёһоор занабарилажа байһан колхоз, совхоз болон МТС-үүтэ үсөөн тады үзэгдэжэ. Хэвэ-шье мэдээр, таряхуриалгыс комбайн ба жаткэ шийдэхэ бай-та. Төх, байгша оной июнин 15-ай мэдээгээр комбайн занабарилха түсэб арайхан гэжэ 15.1 процент дүүрэгдэхэ зуураа жатка занабарлга үшөө ажылдаггүй байбаар. Энэ хоёр баримта юу харуулна? Туйһын түрүүнээ, республикын МТС-үүдэй ба олохи колхозуудай хүтэлбэрлэгшэ-дэй энэ

шухала хэрэг дууша харюусалга-гүйгөөр хандашыен али тодоор харуулна. Баргажанай, Окино-Ключевской, Ново-Брянска, Кабанскын, Седе-думын, Түхэнэй, Иволгин, Куй-туска, Айримска, Тимлейскэ, Удын, Б-Куналейн МТС-үүд бүхы дээрэ 181 комбайн занабарилха байһан ад. мүнөө хүртэр нэгшые комбайн занабариһаа гаргаагүй байһан тон жэгшүүртэй. Мүн ФКП(б)-гэй тусхайта айкомууд болон аймгүсэдкоммуудай хүтэлбэрлэгшэд энэ шухала хэрэгтэ харюу-салгаггүйгөөр хандаһан баримтанууд бии.

ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол комбайн болон бусад хуряалгын машинануудай занабариин ябас тухай тогтоол соогоо энэ хүдэлмэ-рине тон хангалтагүй дээр тоолол. комбайн занабарилгыс эрид шуу-хайжаруулха тусша БМАССР-эй Наркомзем. ВКП(б)-гэй айком болон райкомуудта мүн МТС-үүдэй ин-ректорнууд ба парторганизациин секретарьнуудта тодорхой занабари-нуудыс үгсөн байгаа. Энэ тог-тоол гараваар 20 гаран хоног үн-гэрээ. Гэхэ зуура, республикын Наркомзем, олонхи аймагуудай парти-пна комитедууд, түрүүшын ээл-жээдэ МТС-үүдэй хүтэлбэрлэгшэ-

шэд энэ тогтоолыс бөлүүхэ та-лаар горьтой хүдэлмэри хэсгүй, харин баталагдаһан графигуудайн-гаа таладажа байхда ямаршыс хэмжээ абаагүй буужа байһан бар-имтанууд элвүүлэгдэб. ВКП(б)-гэй Зедын ба Зайграйн айкомуудай секретарьнууд хүдэл-Болдогоев болон Сафронов гэгшэд партин обкомой байгша оной майн 30-ай шийдхэбарине бөлүүхэ хэрэгтэ тон харюусалгагүй, жага зарпэмгүйгөөр хандаһан дээр-роһаныс партин обкомой бюрготой үмэнэйсэ хатуу хануулга абааб. Төршалан республикын Наркомзе-мэй хүтэлбэрлгыс хүдэлмэриг-шэдэй комбайн болон бусад тари-хуряалгын машинануудай занабари-лгада хангалтагүй хүтэлбери үгсөн ябадалнуудыс тэмдэглээд, партин обком болбол тэднээрээ энэ талаар хүдэлмэри шэнэхэн табишкыс хатуу шангаар эрилтэ хэхэ.

Комбайн занабарилгын графигай дүүргэлтыс үдэрбөө үдэр бүри шалгаха, занабарилагдаһай ажыл хүдэлмэрине зүбөөр эмхидхэхэ, социалистическэ мүрысөө үшөө үр-гэхэхэ, занабарила тусша гарга-даһан шийдхэбаринуудай дүүргэл-тыс сар үргэлжэ шалгаха ябадал партин айкомуудай ба МТС-үүдэй партипна эхин организацинуудай

хүтэлбэрлэгшэдэй ароун нангин уялта болно.

Тэрэнһээ гадна, ВКП(б)-гэй Бу-нурин, Байсало-Кударин, Сэлэн-гын, Түхэнэй, Иволгин ба Кях-тын айкомуудай секретарьнууд болбол аймагайнгаа МТС-үүдэй комбайн болон бусад таряхуриал-гын машинануудай занабарилгын хүдэлмэрине хангалтагүйгөөр дүүр-гэжэ, эхөөгдөһон графигай эбдэг-дэжэ байхаданшыс энэ хэрэгтэ сэхэ гэмтэй шюурнуудта хатуу шанга хэмжээ абадаггүй байха юм. Тийкс зуураа, занабарилгын хү-дэлмэрээр гэгдэгшэ ябаһан МТС-үүдэ тодорхой тухаламжа үдэр бүри үзүүлэгшэ.

Улан-Удын городской парторга-низаци, тэрэ тодо ПЗВ-гэй хү-тэлбэрлэгшэд, комбайн занабари-лха талаар МТС-үүдэ ехэһэн ту-халамжа үзүүлэхэ байһан ад, тэрэ тухаламжагай тон хангалтагү-гөөр бөлүүхэ байһан саашадаа тэсэхин аргагүй.

Тарья хуряаха сар холо башэ болон, Тиймһээ занабарилагдаһай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнээр дэлгэрүүлжэ, ажлал үн-дэр бүтээснүүдыс туйлажа, ком-байн болон бусад хуряалгын ма-шинануудыс сар болээр соонь эр-шим шанартайгаар занабарилжа дүүргэхин түлөө үдэр бүри тэмсэ!

Илалтын парадта хабаадагшадые хүндэлжэ Кремль соо болоһон уулзалган

Июнин 25-да правительство болбол урда үдэрнй Москвада болоһон илалтын парадта хабаадагшадые хүндэлжэ Кремль соо уулзалга хэхэ. Энэ уулзалган дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй членүүд, Арадай Комиссар-пар, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй членүүд, Улаан Армин ба Улан-Сэргэй Флодой Маршалнууд, генералууд, офицернууд, советскэ ажаулэдбэ-риин, эрдэм науки, искусство ба литературын элита ажалтагүлгашад хабаадалсаба.

Ехэ Кремлевско ордон соо алдарт полководцууд—Эсэгэ ороноо хам-гаалгын агууехэ дайной фронтнуудыс командалагшад, аринуудыс Командалагшад, Советскэ Союзай Геройнууд, Вена, Прага, Белград, Будапештын түлөө болоһон түүхэтэ тулалдаануудта хабаадагшад, дийл-дөһөн Берлин дээрэ манай илал-тын тугтыс манцуудын сэрэгшэд сугларра.

Илалтын парад дээрэ манай Дай-лалгажа байгаа арми бии бүхыс дайнине пласта тугалдээр дүүр-гэһэн хадаа, энэһон урда тээ манай Эхэ оройн эрхэ сүлөө ба бөө даанхай байдалда халдажа ороһон бүхы дайсаһаа эгээн хя-сэтэй ба аюултай дайсанлие ха-ламна сохижо дараһан хадаа ом-горхоһон зүбтэй.

Айхабтар олон, һайса бэлдэгдөһон армитай ба мүнөө сагай техникын угаа ехэ арсеналтай байһан хүс-тэй дайсаңда эсэргүүсэжэ хэвэн дайной дүрбэн жэл хадаа Улаан Армиие һузаруулаагүй байхаа гадна, Харин улам хатуууулан, тэрэнэй дайшалгы хүсыс бата бэхи болгоһон, тэрэнэй сэрэгэй эрдымс нэмээһон байха юм. Советскэ Союзай Улаан Арми болон Улан-Сэргэй Флог хадаа сателитнуудай арминуудтай хамта ябажа дайла-даһан Германиин гол ехэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй трийлтыс сухарюулан сохижо шадаһан хадань, энэ үшэр баримта бүри ехэ удхатай байна. Дайн сэрэгэй түрүүшын үгсэ хүн-дэ хүшэр хамгаалгын байлаануудыс хэлбэнэйгээ һүүлээр, манай

арми болбол Верховно Главкомандо-ванийн генерална стратегическэ түсэбье бөлүүлэн, эрид шанга добтолго хэжэ ороод удаа дараагар хэдэн олон дахин аад улам бүри шангадаһан сохилтонуудыс хэһон байгаа. Немецко-фашистска будим-тарагшадые советскэ газар дээр-һээ хоһо сохёод байхдаа, Улаан Арминдай дайн сэрэгые дайсанай газар дээрэ абааһажа, гитлеровскэ Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдыс дахиад үнгыхөө болиторныс хяа со-хихон байна.

Агууехэ державанууд болохо — Советскэ Союз, Америкын Холбоото Штатуудай болон Великобританийн нэгдэгшэ хүсээс гаргаһанайнь эсэт-тэ фашистска Германи үнхирэжэ унаа. Бүхы дэлхэйн арад зон өөрынгөө хорото дайсан болохо германска фашизмһаа наһан үедөө халсажа эрхэтэй сүлөөтэйгөөр амшсхаала.

Манай героическа арми, манай героическа арад зон болбол өөрын-гөө хэмжээгээр үзэгдэгшэ ехэ дайнине пласта тугалдээр дүүр-гэһэн хадаа, энэһон урда тээ манай Эхэ оройн эрхэ сүлөө ба бөө даанхай байдалда халдажа ороһон бүхы дайсаһаа эгээн хя-сэтэй ба аюултай дайсанлие ха-ламна сохижо дараһан хадаа ом-горхоһон зүбтэй.

Мүнөөһон дайнда советскэ социалистическэ байгуулагтын булюу хүсэтэй байһанынь али тодоор харагдаба. Дайн сэрэгэй болоһон дүрбэн жэлэй турша соо орнойнай хүн зоной ба матери-алына ресурснууд фронтдо туйх-лаар сүм табигдаһай байгаа. Ма-най арадай ажахы гэшюо сэрэгэй янзаар хурдан түргэнөөр шөнөхөн байгуулагдаа һэн. Советско-герман-ска фронтын тэрэ айхабтар үргэн ехэ газарта хэдэн мянгад танк, үхэр буунууд болон самолётуудай хабаадагшадтайгаар шэрүүн шанга байлаануудай боложо байха сага советскэ тыл хадаа фронтые буу-

зэбсэгээр, техникээр, һомо хэ-рэгсэлээр, горючи бодок эдэс хоолоор таһалдагшай хангажа байгаа. Тийгэжэ байхдаа явар холо Зүүн зүгтэ фронтһоо хэдэн мянгад километрын газарта бид-нэр шөнэ шөнэ заводууд болон фабрикануудыс баржа, түмэр харгыс табижа, стратегическэ түх-тэ эдэй базые үргэхэхын тулада, ш-иэ шөнэ байгалиин баялигуудыс бэдэрэн олгожо байгааһын. Энхэ ам-галзан сагайхидал адли, мүн дай-най үедшыс манай орон гэшюо металлууд ба горнягайшыс, янже-нер ба архитектур, эрдэмтын ба колхознигой, шулуу малтагшын ба поезд хүтэлэгшын ажалыс горьтой ехээр сэгнэдэг байба. Советскэ хүн бүхэн өөрынгөө ажалыс Эсэгэ орон-доо үргэл болгон үгээжэ, плаатын хэрэгтэ туйһа нэмэри хэхэ гэжэ оролдодог бэдэй.

Оромнай өөрынгөө сэрэгэй эконо-мическэ хүсыс саг үргэлжэ ехэ болгон, дайлагдажа ба ажаллажа, тулалдажа ба барилга хэжэ байһан юм.

Сталинска гени болбол хүн түр-элтэнэй дайсан болохо германска фашизмие үй бута сохино гэһэн гайхамшаг ехэ ба ароун байхал зорилгыс шийдхэхээр фронтын армини ба ажалай армини зоригшыс бадаруулжа, тэднэй хамтын хүсыс нэгдүүлэн хүтэлжэ байба. Эсэгэ оройдоо, түрэл Сталинда инаг дуратай байһан дээрһээ, агуу-ехэ баатаршалга гаргаха гэһон хамтын хүсэлтэнэй байһан фрон-тын сэрэгшэд ба тьлай ажалшад болбол гитлеровскэ Германие сэр-гэй болон экономическэ талаар даража ялаад байхдаа, Эхэ оройн-игоо эрхэ сүлөө болон бөө даанхай байдалыс, мун ахадүү славянска арадуудайнгаа эрхэ сү-лөө ба бөө даанхай байдалыс, ар-шалжа абаһан. Европые немецкэ дарлалтаһаа абарһан байһаһи гэжэ (Үргэлжэлтыс 2-дох иһурта).

